

HATÁRŐR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETŐFI-UTCA 47. SZAM, ahova a lapszellemi
s anyagi részét illető közlemények küldendők.

Törvényhatóságok az alkohol ellen.

Nálunk sajnos, félelmetes módon dühöng a modern kor legnagyobb nyavalyája: az alkoholizmus. Vajmi kevés törekvést láthatunk ennek a megcsapantására; elenyészőleg csekély volt a buzgóság e téren, noha szomorú statisztikák tanuskodnak arról, hogy mily beláthatatlan károk előidézője a szesz, mennyi rettenetes kórság, undorító betegség megteremtője. Mennyire ássa alá az egészséges emberi szervezetet: mily romboló munkát végez abban, hogy tompítja az agyat; mint mételezi a lelket: minő veszedelmes szenvedélyek, zabolázatlan, vad indulatok fakadnak a nyomán; mily bárgyuvá, tehetetlenné, akaratgyengévé, félnévé és gyávává, önmagával és a világgal meghasonlottá teszi a legjobb emberanyagot. És így tovább lehetne a végtelenségig felsorolni az alkoholokozta rákfeketet.

Valóságos mannaként kell tehát vennünk minden olyan törekvéseket, melyek csak némileg is hozzájárulnak az

alkoholizmus nagyarányú és rohamos terjedésének megakadályozásához.

Feltétlen elismerés és végtelen hála illeti tehát egyes vármegyék törvényhatóságát, melyek rendeletileg kimondják, hogy a vármegyéjük területén vasár- és nagyobb ünnepnapokon a korcsmákat és pálinkamérőket csukva kell tartani. Ilyen rendelet megbecsülhetetlen, mert azt a célt akarják elérni, hogy ezeken a napokon, a népet távol tartsák az italmérőktől, éppen azokon a napokon, mikor pihenője van a munkás elemnek, az alsóbb néposztálynak, hol ijesztő mértékben grasszál az alkoholfogyasztás szenvedélye. Igen helyes a pihenésnek szánt napokat kizárólag pihenő napokká tenni és ezt a mi sajátjágos országunkban úgy lehet elérni, ha elzárják a nép elől az italmérőket.

Az államhatalom, melynek érdekei forognak kockán, nem hoz ily törvényeket vagy rendeleteket. Az illetékes tényezők vajmi keveset törődnek azzal, hogy az értékes, használható, tetterős és munkaképes emberanyag pusztul, veszendőbe megy, teljesen elvész a nemzet számára. Az egyes törvényhatóságoknak

jut itt az a magasztos feladat, hogy idejekorán mentsék meg a még megmenthető polgárokat és főleg a jövő generációja mentes legyen minden alkoholokozta mételeyektől.

Mindenkép áldásos minden olyan rendelet és intézkedés (bármily szigorú is legyen az), mely az alkoholizmus ellen irányul és megvan a nagy értéke, hogy a népet szelidségre, vallásosságra szoktatja, megtartja valódi érzésében, nem vonja el a komoly és családfentartó munkától. Ha nincs italkimérő vasárnapon, van templom, van olvasókör.

Az államhatalomnak ennél a kérdésnél teljesen mellőznie kellene a rideg üzleti szempontokat és bölcs meg humanus törvényekkel támogatni egyes törvényhatóságok nagybecsű rendeleteit. Azon ideális célnak kell a kormányzat előtt lebegnie, hogy a fajfentartó elem megmentéséről van szó és ha sikerül a nagy tömegeket a tisztességes munka terén megtartani, — sokat fog nyerni az állam, a nemzet, mert önértetes és józan polgárai hathatósan fognak hozzájárulni az ország lendületes fejlődéséhez.

T á r c a.

Divatcsevegés.

Régi tapasztalat tanította meg az embert arra, hogy amikor utra készül és a szekrényei telvék, mintha csak arra várna a sok holmi, hogy onnan az utazókosárba vándoroljon. Alig hogy csomagolásra kerülne a sor, azt látjuk, hogy még nagyon sok az, ami hiányzik.

Már most az a kérdés, hogy mire van szükségünk, nehogy sok fölösleges holmival terheljük meg magunkat, mindenesetre attól is függ, hogy hova megyünk. Ha a hegyek közé szándékozunk és nagyobb kirándulásokat tervezünk, célszerű ruházatról kell gondoskodnunk, melynek ne árthasson se por, se nap, sem eső. Ha ellenben valamely divatos fürdőhelyre megyünk, vagy akár a tenger mellé, már fontosabb kérdéssé lésszen az öltözék-készlet.

Lássuk már most mi a fontos kellék akár a tengerpartra, akár valamely divatos fürdőhelyen való tartózkodásra. Mindenekelőtt kabátos ruha kell a reggeli gyógsytára, csak hogy — ha takarékoskodni akarunk — erre a célra megteszi az utazó ruhánk is. Az ilyen kabátos ruhák leginkább fekete-fehér kockás szövetből

készülnek; kedvelt szín továbbá a homokszin zöldes színvegyülékkel; a vékonyan csikos mustár-barna és sárgás szövetek és a damasztozott frotté, melyhez tarkán mintázott gallért és kélzélőt készítenek.

Hogy milyen az alj és a kabát szabása, arról már esett szó megelőző divatcsevegéseinkben. Most csak azt mondjuk meg, hogy a délutáni sétaruhának szükséges kiegészítése a béleletlen köpeny, melyet voálból, poplenből és minden más könnyű selyemből készítenek. Ha a köpenyt valamely semleges színből készítik, úgy akármilyen színű ruhához lehet viselni. A szabása megfelel a ruha szabásának. Lefelé szűkül, oldalt redőzött vagy össze van fogva, hogy az alj redőzését ügyesen el lehessen rejteni alatta.

A pókháló finomságu voál-, krepp- és himzett batisztruhákhoz tüllköpeny készül, lehetőleg horgolt vagy vertesipke díszszel. Ez a lenge köpeny azután megkívánja az ugyanilyen anyagból, vagyis tüllből, sifonból vagy voálból készült ernyőt lengő fodor- és szalagdíszszel.

A hasított és különben pedig nagyon szűk szoknya megkívánja, hogy különös gondot fordítsunk a cipőre. A fekete és barna cipő már régen hátlérbe szorult az elegáns cipő sorából. Mai napság elegáns a szürke vagy vajszínű bőr, bársony és lakk. Ha a cipőt a ruha szí-

nével akarjuk összeegyeztetni, azon kell lennünk, hogy a színek átmenete összhangzatos legyen. Félcipőhöz a teljesen vékony selyemharisnya járja. Különbön is nagy a fényűzés a harisnyával; az jóformán drágább a cipőnél, annál is inkább, merthogy ez a vékony harisnya cseppet sem tartós. Mindennapi használatra célszerűség szempontjából ajánlhatjuk a cérnahrisnyát, amely a most divatos minden színben kapható. Míg a cipőnél, a harisnyánál az élénk színeket kedvelik, a keztű kizárólag fehér, szürke, kukoricásárga vagy barna. Miután nyáron egy darabig már egyáltalán nem viseltek keztűt, most a bőr- vagy selyemkeztű fontos kiegészítő része az öltözéknek, de kedvelt az egyszerű szőtt vagy lyukacsos keztű is.

Nagyon kedvelt az idén a tüll-, vagy strucc-tüllbodor, mely a kánikulai meleg ellenére szinte nélkülözhetetlen a nyaknélküli ruhákhoz és kosztümökhöz. A lenge ruhákat bájos módon kiegészíti a divatnak legújabb terméke, a fejkötő formájú, karimánélküli szalmakalap, melynek alsó szélét széles, magasan álló tüllbodor díszíti. Ezt a bodrot többnyire rózsafüzér vagy egyes rózsacsokor tartja.

Egyébként a tüll- és sifonbodor nagyon fontos helyet foglal el a ruha- és bluzdíszek sorában. A séta- és látogatóruhák, sőt még a bluzokon is jellegzetes, szögletes kivágást majd-

**Az Ujvidéki Népbank
Részvény-Társaság**

! netto 5¹/₂% kamatot fizet !

! betétek után !

Törvényhatósági közgyűlés.

Vár. törvényhatóságunk június 30-án Matkovits Béla főispán elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melynek látogatottsága annyira nem volt élénk, hogy megnyitásakor összesen csak 5 biz. tag volt jelen. E szám valamivel még megszorodott a gyűlés folyamán, sőt még akkor is érkeztek — elkésve — biz. tagok, mikor a gyűlés alig 1/2 órai tanácskozás után, véget ért. De hát a napirendre tűzött 10 tárgy fontossága sem volt akkora, hogy komolyabb tárgyalás, hosszabb vita és eszmecsere fejlődhetett volna, így egyszerű tudomásul vétel volt a biz. tagok feladata s erre a csekélyebb számban megjelentek is elégségesek voltak. A közgyűlés rövid lefolyása különben a következő volt.

1. Minthogy a pénzügyminiszter a 2.100.000 kor. függő kölcsönnek visszafizetésére, illetve az italmérsi jogok kártalanítására szolgáló államkötvényekre vonatkozó korábbi közgyűlési határozatot nem hagyta jóvá, a vár. tanács javaslata alapján a f. július 1-én lejárt kölcsön az eddigi feltételek és 1% bankárjuttalék mellett, újabb egy évre, 1914. júl. 1-ig meghosszabbíttatik.

2. A villamos vasut forgalma tárgyában alkotott szabályrendeletet a belügyminiszter jóváhagyta, azzal, hogy 20 méter távolság helyébe „veszélyes közelségben” teendő az eredeti szövegbe.

3. A lovatató bizottság elnökévé Dr. Stefanovits Zsárkó, tagjává Winkle István választatik s főispán által becsüskönek kineveztetnek Bauer Gyula, Schubert Rezső, Zsikics Milos, állatorvos Friedmann Mór.

4. Nehány tisztviselő — utmester, Dr. Kovácsévics Zsárkó és Nagy Sándor

nem mindig körülveszi plüsszés túlfodor vagy bodor. Bár még nem régen azt mondtuk, hogy szabad nyak viselete csak éppen fiatal archoz illik, ma el kell ismernünk róla, hogy nyárára nemcsak tetszetős, de ennél kellemesebb és célszerűbb divatot egyhamar kieszelni sem tudnánk.

Különben a bluz megint fénykorát éli; különösen a régen elfeledett, célszerű fehér flanelből, panamavászonból, mosóselyemből, batiztából és durva parasztvászonból. Mig azelőtt a szegélyezett ingbluzokat kedvelték, mostanság mind simán készülnek mellsebecskével, széles ránccal a gombolás helyén és puha lehajtott gallérral. Ez a formája ingbluz nélkülözhetetlen mindenféle sportnál vagy utazásnál. Kedvelt szín a fehér és legfeljebb élénkzsinúri nyakkendőket viselnek hozzá, melyet már nem kötnek csomóba, hanem a nyaknál levő szalaghurkon huznak keresztül és csak egy tüvel erősítenek a bluzra. Az ingbluz feltámasztotta megint az egyenes szélű angol kalapot fekete szalagdiszszel.

Sportcélokra két szélből szabják az aljat, ilyenkor is kell az utra készülő hölgynek rendelkeznie, mert megkönnyíti a járást és bátran lehet benne még hegyet is mászni.

Végül még célszerű úti felszerelésként meg kell említenünk a színes fehérneműt, melynek különösen hosszabb kirándulások idején vesszük nagy hasznát. Bár az első percben ez kissé furcsának hangzik is, de a gyakorlatban mindenki el fogja ismerni a célszerűségét.

A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre postán való szétküldéssel két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapesten, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. számú házban van.

SALVATOR kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Sainye-Lipóci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

— családi pótléka a tanács előterjesztésére megszavaztatik.

5. Az ebtartási szabályrendelet 2, 16. és 25. §-ának kisebb módosítása, illetve kiegészítése — tudomásul szolgál.

6. Az iparos és kereskedő tanoncskolai felügyelő bizottság eddigi tagjai — Bauer Gyula, Dietzgen Gábor, Ernst József, Herger Ágoston, Stefanovits Vladimír, Balogh Dezső, Brunner Ede, Pucsits György, Zsikits Péter újból megválasztatnak s elhunyt Witz Ferenc helyébe Lebherz Károly.

7. A város gyámpénztárának 1912. évi zárszámadása tudomásul vétetik.

8. A szervezési szabályrendelet átdolgozására kiküldött 8-as bizottság jelentése Dr. Kassovitz indítványára és Dr. Kubinyi K. hozzászólása után, teljesebb tájékoztatás, illetve a régi s újabb közti különbség tökéletesebb kitüntetése és néhány újabb adattal leendő kiegészítés végett napirendről levéttetik s júl. 8-i közgyűlésre tűzetik ki, egyúttal a nyolcas bizottság Grossinger J., Dr. Gál, Dr. Freund, Dr. Grigorievits, Hofmann M. és Reinholz tagokkal kiegészítettik.

9. Knezsevits József és Balla Tibor kérvénye tisztviselőtelep átruházása iránt teljesítettik.

10. Az utóalapi 1911—12. évi zárszámadásai tudomásul vétetnek.

A jegyzőkönyv hitelesítésére júl. 2-ra Kurz K., Ludwig J. és Rakits küldetvén ki, a közgyűlés 1/2 órai tanácskozás után befejeztetett.

A Napközi Otthon 1908—1912 ötéves működése.

A vasutas szövetség újvidéki kerülete most adta ki az általa alapított Napközi Otthon 5 éves működéséről szóló jelentését, melyet úgy humán célja, mint közérdekű voltára való tekintetből a következőkben ismertetünk:

A vasutas szövetség újvidéki kerülete immár ötödik éve tartja fen a nemeslelkű emberbarátok, hatóságok, testületek lelkes támogatása mellett Napközi Otthonát.

E humán és kulturális intézménynek célja az volt első sorban, hogy a vonatokkal naponta bejáró tanulók a tanmentes idő alatt az utcákon való kóborlásoktól megkíméltesse, megfelelő hajlékot nyerjenek, ahol az idő viszontagságaitól megóva leckéiket átismételhetik, a téli hónapok alatt csekély díjazásért, avagy ingyen izletes meleg ebédet élvezhessenek, továbbá gondos felügyelet- és nevelésben részesüljenek; másodsorban, hogy a szegénysorsu gyermekek a szükséges tankönyveket, valamint a rajz- és írószereket díjtalanul kaphassák meg. De emellett célja volt az is, hogy az idegenbe szakadt magyar tagtársaink gyermekeit a magyarságnak megmentse, az idegen ajkuakkal pedig a magyarságot megszerettesse s ennek révén őket a magyar nyelv elsajátítására buzdítsa. Mert hiszen a fajmagyarság kulturája és a nemzetiségi külön

kulturális viszonyok közt való harmónia megteremtésének egyetlen eszköze van: a magyar nyelv ismerete.

Hogy milyen nagy horderejű intézmény az ily „Napközi Otthon”, azt csak azok tudják elbírálni, akik gyermekei élvezik ennek jótéteményét, akik ismerik az emberbaráti intézmények alapszervezetét, akik vidékről bejárva végeztek itt iskoláikat, akiknek nemesen érző szülői szívük van és akik az eddig vonaton bejáró tanulók helyzetét megfigyelték és megszivelték. Milyen lelki megnyugvást szerzett ez az Otthon igen sok szülőnek azzal, hogy törekvő, tanulni vágyó gyermeke kora reggeltől késő estig való távolléte alatt gondos felügyeletben részesülve, barátságos meleg szobában töltheti tanmentes idejét s emellett szerény de izletes ebédet is élvezhet. — Senki sem vonhatja kétségbe, hogy a vasutasok szövetségének újvidéki kerülete (melynek csak 315 tagja van) nem tett eleget a maga elé tűzött célnak, de bármennyire buzgólkodjék, bármennyire lelkesedjék, a maga erejéből még csak kevesse tudna többet tenni, mint a mennyit eddig megtett. Okvetlenül szükség van a nagy társadalom jóindulatu eddigi és különösen további támogatására; szüksége van arra, hogy az eszme a társadalom erős és éltető talajában nagy és terebélyes fává nőjön.

Nevelési szempontból is rendkívül fontossággal bír az ily „Napközi Otthon” létesítése. Eltereli az ifjúságot a mód nélküli csatangolástól s mint az alábbi adatok eléggé igazolják, komolylyá, higgadtá, kötelességtudóvá teszi a tanulót, aki aztán megbecsülve önmagát, tudja, mivel tartozik feljebbvalóinak, barátainak, szóval fegyelmezett, erős lesz minden téren.

Kerületünk a tanintézetek igazgatóságainak meghallgatásával kidolgozta az Otthon Házi rendjét, illetve Szabályzatát s ezt minden tanulónak kézbesítette, annak betartása felett pedig a gondnokkal egyetemben szigorúan őrködött.

A fiuk intézetek, illetve osztályok szerint elkülönített világos termekben nyertek elhelyezést, míg a leányok teljesen külön bejárata folyosóval és megfelelő szobával rendelkeztek. Ugyanitt van a kerület helyisége és a gondnok lakása is. A gondnokon kívül a tisztikar és tagtársak gyakorolták naponta felváltva a felügyeletet; — ezenkívül a tanintézetek igazgatói, tanárai időközönként látogattak el Otthonunkba s ellenőrizték a tanulók haladását, magaviseletét. Az Otthon helyiségei reggel 6 órától este 7 óráig álltak a növendékek rendelkezésére.

A tanintézetek igazgatói, tanárai léptenyomon elismeréssel adóztak önzetlen fáradozásunkért s ez az elismerés annál buzdítóbban hatott kerületünkre, mert hiszen ép a tanférfiak vannak abban a helyzetben, hogy ily rokon intézmények szükséges voltát s annak további működését elbírálják.

Ezen öt esztendő alatt összesen 320 tanuló látogatta Otthonunkat és pedig 257 fiu, 63 leány.

Tanintézetek szerint a kir. kath. főgimnáziumot 27, polgári fiúiskolát 165, polgári leányiskolát 32, elemi iskolát 55, szeb gimnáziumot 24, végül a kereskedelmi iskolát 17-en látogatták.

A növendékek közül 208 vasutas szülők gyermeke, 112 pedig Bácska alsó részéből és a Szerémségből való volt.

H I R E K.

Közülük magyarjku 169, német 118, szerb 31, szlapon 2.

Amint e szerény statisztikai adatokból kitűnik, az Otthont látogató tanulók majdnem fele idegenajku volt, voltak közülök olyanok is, kik egy szót sem tudtak magyarul, mikor az Otthon kapuját átlépték, az iskolai év végével azonban már egészen jól beszélték a magyar nyelvet.

Vasuti vonalak szerint öt éven át következőképp oszlott meg az újvidéki iskolákat, illetve Otthonukat — naponta vonatokkal — látogató tanulók száma: Újvidék—titeli vonal: 48; Újvidék—beocsini 64; Újvidék—zombori 36; Újvidék—óbecsei 92; végül az Újvidék—zimonyi vonalról 80 tanuló utazott.

A tanulók magaviselete, tanulmányi előmenetele általában kielégítő, egészségi állapotuk kedvező volt.

A polgári iskola igazgatósága által életbe léptetett s igen üdvösnek bizonyult szorgalmi könyvecskék alapján az Otthon elnöksége állandóan ellenőrizte a növendékek tanulmányi haladását, a hanyagokat, gyengébbeket állandóan éberséggel serkentette a tanulásra.

A tanulók mindjobban megszerették az Otthont, hányan kérekedtek felvételre, hány szülő kopogtatott, kért — sajnos a helyiségek szűk volta folyton azt parancsolta, hogy jóléti intézményünk a zsfultságot ne tőrje s ha Otthont létesít, az legylen kedves, kellemes találkozója a tanuló ifjúságnak, második otthona a szülői háznak, ahol jóindulatú támogatásra találunk a növendékek kivétel nélkül.

Örömmel jelenthetjük, hogy Napközi Otthonunk megvalósításában és továbbfejlesztésében az intéző körökön, gyárak és testületeken kívül, Újvidék sz. kir. város nemeslelkű közönsége részint egyszer- s mindenkor adománnyal, részint azzal, hogy pártoló tagul szövetségünkbe lépett, támogatni sietett önzetlen vállalkozásunkban.

A tanulók étkezése rendszerint október hó elsejével vette kezdetét s február hó végével fejeződött be. Öt év alatt összesen 22211 adag ebédet szolgáltatott ki az Otthon a tanulók részére.

A növendékek ebédje elég izletes és változatos volt,

A szegénysorsuak teljesen ingyen részesültek az ebédben, a többiek naponként 10 fillért fizettek egy-egy ebédért.

Az 1908—1912. terjedő 5 évben az összes bevételek táncestélyek 504 k. 54 fillérre rugó jövedelmén kívül csupa adományok — 12, 594 k. 71 f. tesznek ki, míg az összkidadások 12, 470 k. 11 f. s így a készpénz maradvány 124 k. 60 f. A pénzbeli adományokon felül a máv. igazgatósága részéről ezen 5 év alatt befolyt még 60 m³ tűzifa, 25 p. szén és 300 kg. kőolaj.

A jelentés az 5-évi bevételek és kiadások részletes kimutatása után, egy benlakással összekötött internátus szükségességét hangsúlyozza, főleg azon tanulók részére, kik nem a főgimnáziumba járnak s végül hálás köszönetet mond a szövetség központi vezetőségének, a beocsini cement gyárnak, Újvidék vár. tanácsának, Chotek Rezső grófnak, a máv. igazgatóságának nagylelkű állandó adományaikért s mindazoknak, kik élénk érdeklődés mellett jóakaratu támogatásban részesítették a Napközi Otthont.

U.T.K. Old boy — Villamos tsg. csapata közt mult vasárnap óriási közönség jelenlétében érdekfeszítő footballmérkőzés volt, amelyről legközelebb részletesen fogunk beszámolni. Egyelőre csak az eredményt regisztráljuk: 3:1 az U.T.K. old boy csapata javára. Bíró közmegelegedésre Láng tengerészorhajóhadnagy volt.

T. olvasóink szives elnézését kérjük, amiért a mult csütörtöki szám elmaradt, anélkül hogy azt előre jeleztük volna. Oka a nyomda helyiségeinek hirtelen elhatározásból történt kifosztása, aminek következtében hétfőtől szerdáig szünetelt a nyomdai munka.

Nemeskeblű adomány. Dr. Dungszy Gedeon orsz. képviselő, az U.T.K. által létesítendő mentőosztály védnöke, a mentőosztály javára 100 k., Lehrer Vilmos építész pedig ugyane célra 10 koronát adományozott. A nemeskeblű adakozóknak ez uton mond hálás köszönetet az U.T.K. létesítendő mentőosztályának vezetősége.

Háztulajdonosok figyelmébe. Újvidék városi tanácsa az 1909. évi XI. t.-c. 4. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a f. évre érvényesített házadó lajstrom f. junius 30-tól július 7-ig a vár. tanács adóügyi osztályánál (városháza földsz. 14.) közszemlére van kitéve és hogy azok, akik a mult évben már megadótatva voltak, a lajstrom közszemlére kitévelét követő 15 nap alatt, azok pedig, akik a folyó évben lettek első ízben megadótatva, az adó előírását követő 15 nap alatt felekezéseiket a vár. iktató hivatalában nyújthatják be.

Pályázat. Az Újvidéki iparos-tanonciskolánál az 1913/14. tanévtől kezdve az óradíjas tanítói állások újból be lesznek töltve. A pályázati folyamodások az iskola felügyelő bizottságához címezve f. évi július hó 6-án alulírott igazgatónál nyújthatók be: Krompaszky, igazgató.

Adományok. Az iparos-tanoncok jutalmazására a következő adományok folytak be. Újvidék szab. kir. város 25 kor., az ipartestület 40 kor., Brunner Ede 20 kor., a Magyar Asztaltársaság 10 kor., Központi Hitelintézet R.-T. 10 kor., továbbá: Stefánovits L. fia, Menráth L. és fia, Ipar- és Kereskedelmi bank R.-T., a Pesti Magyar Kereskedelmi bank, F. F. Brüll, Teubner János és a Centrál bank 5—5 kor., Dietzen I. és fiai 4 kor., Wagner, Schwartz testvérek 3—3 kor., Birly József, Regényi Kálmán, Seidling Pál, Olvashatatlán aláírás, Joviczin, Újvidéki Népbank, Első Délmagyarországi kocsigyár 2—2 kor., Ivkovits György és Kertész Mór 1—1 koronát adományoztak. Összesen befolyt 95 korona. Fogadják a nemeslelkű adományozók a tanoncok és tantestület hálás köszönetét. Krompaszky igazgató.

Az újvidéki tüdőbeteg gondozó június havi működése. Jelentkezett a rendelésen 9 új beteg (4 férfi, 3 nő, 2 gyermek), a kik közül 2 bizonyult tüdőbajosnak. Emellett 10 régi beteg kereste fel ismételt az intézetet, Köpetvizsgálat végeztetett egyszer pozitív eredménnyel, látogatás történt 12-szer, fertőtlenített 7 esetben halál, 2 esetben, lakásváltoztatás miatt. Öltásokkal kezeltünk 4 egyént, gyógyszersegélyt kap 3, természetben segélyeztünk 8 beteget: összesen 343 liter tej és 57 zsemlyeadaggal. Tágabb lakást béreltünk 7 családnak, kik e cimen 89 k. 20 f. lakbérsegélyt kapnak, üdülő helyen 3-at helyeztünk el 136 k. 10 f. költséggel. Adományként a Hoffmann La Roche baseli cégtől 6 üveg orvosság érkezett betegek részére. Dr. Wagner Károly.

Az újvidéki ág. ev. hitközség június 25-én tartott konventjén az összehívandó szinodus képviselőivé Famler G. Adolf torzsai,

Seberini Vilmos szilbácsi lelkészeket, Schneider Vilmos torzsai nagybirtokost és Dr. Krno Milos újvidéki ügyvédet választotta meg nagy többséggel.

A palánkai dalárda jubilaris ünnepe július 5-én és 6-án lesz. A program ez: július 5-én: Este 9 és 10 óra között fáklyásmenet és szerenádj martonházai Marton Istvánné urnő, zászlóánya tiszteletére. Július 6-án: D. e. fél 9 órakor a Palánkai Dalárda jubilaris diszközgyűlése. Az ünnepi beszédet tartja dr. Bunda Róbert. 10 órakor ünnepi szentmise és a zászló felszentelése. 11 órakor ünnepi beszéd. Délután 1 órakor diszebed a Kaszinóban. Este fél 9 órakor hangverseny. — A hangverseny műsora: 1. Erkel F. Himnusz. Éneklük az összes dalárok. 2. Huber K. Csata-dal. Éneklük az Apatini Férfi Dalárda. 3. Koschát Tamás. A wörti tó rózsája. Éneklük az Újvidéki Polgári Magyar Daloskör. 4. Erkel F. Elvennélek . . . Éneklük a Zombori Iparosdalárda. 5. Gaal F. Balatoni nóták. Éneklük az összes dalárdák. 6. Dr. Horváth Á. Késő vágy . . . Éneklük a Zombori Kaszinóegyleti Dalárda. 7. Révfy Géza. Magyar népdalok. Éneklük a Kulai Iparosdalárda. 8. Pósa-König. Dal a dalról. Éneklük az Újvidéki Dalárda. 9. Goll. J. Elnöki üdvözlő dal. Éneklük a jubilaris dalárda. 10. Thern K. Dalünnepen. Éneklük az összes dalárok

Pályázat. Az újvidéki kereskedő tanonciskolánál az 1913/4-dik tanévtől kezdve 3 évi időtartamra az óradíjas tanítói állások újból be lesznek töltve. A pályázati folyamodások az iskola felügyelő bizottságához címezve f. hó 9-éig Niedermayer Gyula igazgatónál nyújthatók be.

Továbbképző tanfolyamok. Július hó folyamán háromféle ipari továbbképző tanfolyam nyílik városunkban; cipész ipari, férfi-szabó ipari és nőiszabó ipari szakrajztanfolyam. Az első kettő f. hó 7-én nyílik, a nőiszabó ipari pedig f. hó 21-én; az utóbbin hivatásos varrónők is résztvehetnek. Jelentkezni lehet naponta 9—10-ig Niedermayer Gyulánál, a tanfolyamok vezetőjénél, a felsőkeresk. iskolában, első emelet, 22. ajtószám alatt.

Esküvő. Freud Béla, özv. Freud Izidorné fia vasárnap, e hó 6-án esküszik meg Nagybecskerekken Hiller Alice urléánnyal.

Szőlőbirtokosok figyelmébe, A földmivélésügyi miniszter körrendelete alapján felhivatnak a kertészeti telepek tulajdonosai, miszerint azon esetre, ha az 1882. évi XVI. t.-c.-be iktatott berni nemzetközi filokszeri egyezmény kiegészítéséről szóló 1889: XLI. értelmében a szabad forgalomra jogosított kerti telepek kimutatásába magukat felvételni óhajtják, ez iránt legkésőbbben f. július hó végéig a város főkeresztésénél jelentkezzenek, ki a szükséges felvilágosításokat megadja.

Családi estély. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyezetének 217-ik újvidéki fiókja jul. 5-én esti 8 órakor a lövölde kerthelyiségében családi estélyt rendez.

A polg. magyar Daloskör e hó 5-én a déli hajóval utazott Palánkára, hol a zászlószentelési ünnepélyt ülő Dalárda hangversenyén közreműködik. — A Daloskör ez uton tudatja t. pártoló tagjaival s az érdeklődő közönséggel, hogy f. július végén tartandó Kossuth-kép leleplezési ünnepélyén az uri zenekar legelső hangversenyét tartja.

Anyakönyvi hir. Az anyakönyvi hivatalnál jun. 27—jul. 4-ig bejelentett születések, 11 még pedig 3 fiu, 8 leány; meghalt. 9.

Tivoli színház. Óriási szenzációja van a Tivoli színháznak. Ugyanis a pénteki, szombati és mai műsor keretében kerül bemutatásra a világszerte óriási szenzációt keltő Nordisk műremek, „A köpenyeges ember” c. 3 felvonásos dráma. E remek slágeren kívül még a „Kalandos utazás” c. Nordisk vígjáték, valamint a „Nem mind arany, ami fénylik” c. remek dráma kerül bemutatásra. A városi Apolló színházban szintén szenzációs műsor kerül bemutatásra, melyből különösen az „Életmentő reptülögép”, 3 felv. dráma, „Maxi jótékony” c. kacagtató humoreszk és az „Apáca regénye” c. nagyhatású dráma válik ki. Jövő hétre ismét óriási szenzáció van jelezve, melynek megszerzése az igazgatóságot dicséri

Lövészet. A polg. lövöldében mult vasárnap, jun. 29-én megtartott lövészeten 450 lövés tétetett az 5 körű 150 m. távol rendes céllapokra és ez alkalommal díjnyertes lón, még pedig: mély lövésért: Knippl Gy., Lobenstein K. (V), Burmann S., Tausch J., Maldacker M. (IV); körülövéért: Burmann S. 14/24, Knippl Gy. 13/36, Lobenstein K. 12/28. — Ma vasárnap, jul. 6-án az 5 körű rendes céllapokra lönek 150 m. távolba.

All. tisztviselők kongresszusa. Az 1909. évi kolozsvári kongresszus elhatározásának megfelelően a m. kir. állami tisztviselők ez idén Győrött fogják megtartani IV. országos kongresszusukat. A kongresszus idejéről az országos egyesület igazgató-választmánya f. évi szeptember 20—22. napjait tűzte ki. Az idei kongresszusnak messze kiható fontosságát, az azon való tömeges részvétel szükségét fölösleges hangsúlyoznunk. A kolozsvári kongresszus óta lefolyt négy év gazdag volt eseményekben, karunk jelentős lépésekkel haladt kívánságainak megvalósulása felé: azonban mind ezek a lépések nem elégíthetnek ki bennünket, nem kárhoztathatnak téltenségre. Cselekednünk kell; folytatnunk békés küzdelmünket! A győri kongresszus tárgysorozatán találjuk a többek közt: 1. a szolgálati pragmatika érdekében való újabb állásfoglalást, 2. az automatikus előlépés szorgalmazását, 3. a fizetés- és státuszrendezésből kihagyott helyzetének javítására és 4. a nyugdíjtvény ki nem elégítő intézkedéseinek megfelelő kiegészítésére, illetve módosítására irányuló kérelmeket, továbbá 5. azt a javaslatot, mely az új nyugdíjalap jövedelmének tisztviselői jóléti intézményekre fordítását célozza. Jelentkezések legkésőbb július végéig Solymássi Ágost elnökhöz (Győr, pénzügyi palota) címzendők.

Plebános választás Szabadkán. Szabadka város mint kegyur, legutóbbi tvh. biz. gyűlésén Hegedűs Benjamin rókusai káplánt 99 szavazattal Mészáros Béla sz. terézi káplán 96 szavazata ellenében az ujonnan szervezett nagyfényi plebániára plebánosnak választotta meg.

Délmagyarország czéllövő bajnoksága. A délmagyarországi lövészövetség lövészétét augusztus hó 15—20. napjain tartja meg Pancsován. A verseny rendezésével a délvidék egyik legrégebb lövészegyesületét, a pancsovai lövészegyletet bizta meg, mely ez alkalommal ünneplő fennállásának századik évfordulóját. A szövetségi lövészet keretében rendezendő versenyeken kerül eldöntésre Délmagyarország czéllövő bajnoksága és a jubiláló egyesület által ötven évvel ezelőtt alapított királydíj is. A rendező egyesület a jubileum alkalmából művészi kivitelű feliratban fordult a királyhoz, aki 1855-ben trónralépése óta először lőtt célba a jubiláló egyesület lövöldéjében.

Országos tenniseremény Szegeden. F. július 5. és 6-án országos tennisereményt rendeznek Szegeden az „Országos Magyar Lawn-Tennis Szövetség”, jóváhagyásával, melyen a következő számok szerepelnek: 1. Férfi egyes Szeged város bajnokságáért. 2. Női egyes Szeged város bajnokságáért. 3. Férfi egyes handicap. 4. Női egyes handicap. 5. Férfi páros handicap. 6. Vegyes páros handicap. Már eddig is biztosítottak tekinthető a verseny sikere, mert igen sok nevezés érkezett és több értékes tiszteleteit ajánlottak föl.

Felnyársalva. Todits Jován boróci gazda eperfalevelet szedett selyemhernyói részére és szedés közben egyensúlyt veszítve, oly szerencsétlenül esett egy szőlőkaróra, hogy az combján át valósággal felnyársalta.

Mai napig eldöntetlen kérdés, hogy valjon a hus vagy pedig a főzelék felel-e meg inkább az emberi szervezetnek. Némelyek éppenséggel nem nélkülöznék a mindennapi husételt, mások ennek a könnyen emészthető növényi eledelt okvetlenül fölébe helyezik. Abban azonban mind a két nézet követői megegyeznek, hogy a testnek munkaképessége fenntartására elegendő könnyen emészthető és emelttel teljesen ártalmatlan táp-és élvezeti szerekre van szüksége. Ezen tulajdonságainak köszöni az immár 23 év óta legjobb hírnévnek örvendő Kathreiner-féle Kneipp malátakávé is rendkívüli elterjedését. Kiváló szakemberek véleménye szerint nincs egészségesebb ital a Kathreiner-nél. Ha meggondoljuk, hogy ezen kávékülönlegesség a Kathreiner-féle módszer folytán a bakkávé zamatos ízével bir és amellett annyira jutányos, úgy könnyen érthetővé válik, hogy miért kér a tapasztalt háziasszony bevásárlásánál csupán „valódi Kathreiner”.

Mesemondás az átlakertben. Rendkívül ötletes ujtást valósított meg a budapesti Átlakert igazgatósága, mely a népszerű intézményt még populárisabbá teszi. Fölkérte a legjelesebb ifjusági írókat és színészeket, hogy minden pénteken rendezzenek mesemondó délutánt. Az írók szívesen fogadták a kedves gondolatot és megígérték közreműködésüket. Sebők Zsigmond, Molnár Ferenc, Bede Jób, Krudy Gyula és mások, a színészek közül is kilátásba helyezték közreműködésüket. Fedák Sári, Fényes Annuska, Rózsahegy Kálmán és még többen. A mesemondás egyszer a majomház előtt, máskor a mackóknál, majd a vizilónál és elefántoknál fog végbemenni, kétségkívül a gyermekvilág óriási érdeklődése mellett. Ez a fényes ötlet a budapesti Átlakertet messze kiemeli minden átlakert közül s nem csoda, ha nemcsak a budapestiek, hanem a vidékiek is tömegesen keresik fel ezt a nagyszerű érdekes és szórakoztató helyet.

Az átlakert este. A budapesti Átlakert nemcsak azért érdekes, mert a világ mindenfajta állatainak legszebb példányait lehet itt látni, hanem azért is, mert esténként itt találkozik egész Budapest intelligenciája, a fényesen kivilágított tó mellett, a villamos reflektorok által nappali világosságban tündöklő sétányokon és vendéglőben s gyönyörűséggel hallgatja a szimfónikus hangversenyt. Akárcsak az operában, olyan hatalmas tapsvihar jutalmazza a művészi előadásokat.

A bogarak országa. Az Átlakertben nem rég rendezték be a bogarak szobáját, mely a legérdekesebb látnivalók közé tartozik. Gyönyörű forróégyi óriási bogarak és káprázatos színű pillangók vannak gombostűre szurva. Rendkívül érdekesek az élő botoska, meg a

levélsáska, előbbi nem lehet megkülönböztetni a galytól, utóbbi szakasztott olyan, mint a falevél. Rengeteg fajta bogár van a teremben, melyet most a legsűrűbben látogat a közönség.

Nyaralni indulok figyelmebe. Igló a Szepességen (Iglófürdő és Feketehegy vasuti állomása) gyönyörű és olcsó nyaralóhely. Iglólól a Magas Tátra legszebb pontjai egy nap alatt járhatók meg. Mindenfelé kitűnő vasut- és automobilösszeköttetés. A történelmi nevezetességű Lőcse, Szepesvár, Lapis refugii, Hernádáttörés, Sztraceni völgy és Dobsinai jégbarlang legalkalmasabb kiindulópontja. A Magyarországi Kárpátgyógyászati székelyhelye. Gyakori társas kirándulások. A városban parkszerű sétányok, forrásvíz, villanyvilágítás és gőzfürdő. A város mellett terül el a festői fekvésű 15 holdas Madarászpark. Havi lakások 15—40 K. Havi ellátás 45—60 K. Közlebbi felvilágosítással szolgál az Idegenforgalmi Iroda Iglón.

Dupla élvezet válik szabadsága, ha elutazása előtt cipőre „Berson” gumisarkokat tétet. Az Uj Berson gumisarkok arany dobozban: kényelmes elegáns, ruganyos, tartós. Cipésztől kifejezetten „Bersont” kérjen, ha jól akar járni.

A szabadkai rendőrség detektívjei. A vidéki rendőrségnek államrendőrség mintájára leendő szervezése alkalmából a szabadkai detektívállásokra 16-an pályáztak, köztük egy harmadéves joghallgató, rendőrségi irnok, tollnok s egy magánhivatalnok, kik közül a polgármester hármat fog kinevezni.

III. osztály a gyorsvonaton. A máv. igazgatósága néhány gyorsvonatot már III. oszt. kocsikkal szereltetett fel. Ősztől kezdve pedig valamennyi gyorsvonat III. oszt. kocsival fog járni.

Meghalt, mert félt az éhenhalástól. Tucsán Lázár csurogi földműves a napokban a Tiszába ugrott, ahol nyomban halálát lelta. Öngyilkosságát azért követte el, mert félt, hogy éhen fog halni.

A gőzgepezelő és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden július hó 6-án d. e. 9 órakor fognak a szegedi felső ipariskolában megtartani. A kellően felszerelt kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Boldogasszonyugárú 18.) küldendők be.

A „Mészárosi részvénytársulat” felszámol, miért is a felsőgallai és miskolci égetett meszet ezentul a Magyar általános közbány részvénytársulat (Budapest, V., Zoltán-utca 2.) közvetlenül árusítja.

A m. kir. kereskedelmi tanárképző intézet a jövő iskolai évre 25 új hallgatót vesz fel. A gimnáziumi, reál, vagy felső keresk. iskolai érettségi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeket augusztus 25-ig kell benyújtani a tanárképző igazgatóságához (Budapest, Muzeum körút 6. — Egyetemi bölcsészeti kar.) Középszintű tanári alapvizsgát (magyar-német, matematika-fizika, földrajz, kémia) tett pályázók előnyben részesülnek. A folyamodók szeptember 2-án mutatkoznak be a tanári kar előtt. A tanárképző tagjai a felvétel után az egyetem bölcsészeti karára iratkoznak be. Itt folyik a tanárképző minden előadása is. A felvétel korlátozásának előnye az, hogy a hallgatók tanulmányaik befejezése után azonnal tanszékhez jutnak. A tanárképző tájékoztatóját kívánságra ingyen küldi szét az igazgatóság. (Budapest, Muzeum-körút 6. II.)

Vasuti kocsik világítása földgázzal. A máv. igazgatósága Kisszármáson kompresszortelepet létesített, amelynek segélye-

vel a ki-
nyomva-
ják tová-
kobból a
tartánya
nyomása
hölgyesé-
Egy ha-
— amil-
relve —
fogyaszt.

Magy

a Pesti
gyed kü-
mét fell-
A
len, bá-
rata irá-

A
terjedte-
jelenik
többet
egyenlő

A
terjedte-
köznapo-
a legolc-
is felül-
létven a
zetőbb.

A
mitja h-

pi króni-
Porzolt
Jenő), H-
nap pr-
jából (ir-
netek (ir-
lap min-
mint má-
ség ér-
élegíti k-

A
gazdag
minden
alább ne-

A
2 kor. 4
A Divat-
divatlap-
Érdekes
hetilappá

A
előfizetés
küldenii,
alatt van-

A
Az első
Ujság é-
dátalos
nap ala-
sottabb
nélkülöz-
mint ar-
ország
képzelt-
dekeseb-
olyan u-
élhet az
deklódó
gyedéve-
szágbán
visz, mi-
a faluba-
Az Érde-
sen, ott-
a mai
politikát
ri. Amin
a férfiak
hajlik,
gyűlölet-
csak az
szeret,
akiket g-

Eladó házak.

Kiszácsi-utca 34. sz ház és nagy kert, továbbá a Damjanich-utca 14. számú ujonnan épült és adómentes bérház, igen kedvező felvételek mellett jutányos áron eladók.

Bővebbet az UJVIDÉKI NÉPBANK igazgatójánál, Kossuth Lajos-utca 50. délelőtt 9—12.

Wachtl Imre
elsőrangú modern és villamoserőre berendezett fehér, barna és rozskenyér
sütődéjét
valamint liszt, dara, élesztő és sókereskedését a t. fogyasztó közönség b. figyelmébe ajánlja.
Petőfi-utca 8. sz.
TELEFON 350. TELEFON 350.

Momirovits P.

Ujvidék, Kossuth Lajos-u. 27.
(Stefanovits L. fia) házában.

ajánlja nagy választéku női, férfi és gyermek ruhák nyári újdonságait, továbbá remek pongyola és blouse különlegességeit s minden e szakmába tartozó cikkeit.

Különösen felhívom a n. é. vevő közönség figyelmét rendkívül előnyös áraitra valamint pontos és előzékeny kiszolgálásra s a kiváló finom minőségekre, melyekkel a legkényesebb igényeket is minden tekintetben kielégíthetem, miért is kérem szives pártfogását.

Értesítés!

Van szerencsém Ujvidék és környéke igen tisztelt közönségének b. tudomására adni, hogy RAKÓCZI FERENCZ-ÚT 29. SZÁM alatt

ruha tisztító és vasaló intézetet nyitottam.

Elvállalok: mindenféle uri- és női szövetruhák tisztítását, javítását és vasalását.

Mindennemű reám bízott munkát a legjobb, legpontosabb és mérsékelt árak mellett készítem.

Kiváló tisztelettel

RITTER FERENC.

PILSENI URQUELL (ősforrás)

A világnak ez a leghíresebb söre nagy palackokban, naponkint frissen töltve, á 40 fil. sörraktáromban (Uzspenzka-utca 5.) kapható.

Pilseni Urquell poharaként Ujvidéken csakis Obernik József pilseni sörcsarnokában és Zurkovic György „Fehér hajó” vendéglőjében mérnek. Palackokban kapható ELITE kávéházban és Kuborczy M. cukrászdájában.

Péteváradon csak Helleis Józsefnél kapható Urquell.

Mélykut-vizből készült müjeget is igen olcsó áron naponkint házhoz szállítok.

BAUER GYULA, sörnagykereskedése és jéggyára.

A Neuschlosz-féle Nasicai Tanningyár és Göztűrész R.-T.

ajánlja

Susine - Gjurgjenováci

parkettgyárában kizárólag kitűnő minőségű szlávóniai tölgyfából készült

PARKETTÁIT

a legalacsonyabb napi árakon. — Közlebbi felvilágosítással szolgál a központi iroda

BUDAPEST, VI., Andrassy-út 19. szám.

Mit kiabál?
hiszen mindenki tudja már, hogy a
MÁGNÁS
CIPŐKRÉM
Minősége kitűnő
puhit, tisztít,
fényesít.
Gyártja **HERCZEG és GEIGER**
csász. és kir. udvari szállító Budapest.
KAPHATÓ MINDENÜTT.